

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ بر نشر اولنور. تاریخ عثمانیہ عائد مقالاتہ صحیفہ لرمز آچقندر. درج
ایدلیان مقالات صاحبہ اعادہ اولنہ ییلور .

اوزتیور اوغلی عثمان پاشا (مابعد)	عبدالرحمن شرف
وفیات : صفوت بك مرحوم	نجیب عاصم
شرق لوندلری ، صوماطرہ سفری اوزرینہ وثیقہ لر	صفوت بك مرحوم
احمد نالك دورینہ دائر مادام مونتہ كونك مکتوبلری (مابعد)	احمد رفیق
موره لی السید علی افندیك سفارنامہ سی (مابعد و ختام)	***

فیثانی ہ غروش

مرجعی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی
ابونہ قیدی ایچون انجمنہ مراجعت اولنور

استانبول

ایچمال حسینا او شکرانی

طبعہ مطبعہ عثمانی شکرانی

۱۳۳۲

شرق لوندلی

عثمانلی بحر احمر فیلونک (صوماطره) سفری اوزرینه وثیقه لر

غرب اوجاقلری باشلوجه اسپانیوللر ایچون قورولدینی کی شرق لوندلرینک توره مسی پورتکیزلر یوزندن ایدی . ایسته عثمانلی بحراحر فیلونک (صوماطره) سفری حکایه سی براز صوکره یه براقه رق ، اوجکه پورتکیزلرک هند دکیزلینه فصل کلدکلرینی ، ایچون دولاشدقلرینی سوبیله لم وسوزی براز کیرودن طوتدیره لم :

انشالله آیروجه بر مقاله ایله ده یازه جنمز اوزره هجرتک اونجی ، میلادک اون بشنچی عصری جغرافیا فنک ایروله دیکی ، اوزون دکیز سیاحلی ، یکی یکی بیلمین اولکلر بولندینی بیلر اولمغه شهرت آلمش پارلاق کونلردی . بوییلرک اک پارلاق آدملرندن بری ده پورتوغال برنی (قبودان هازی [۱]) در . بو برنی آفریقانک یارم آدا اولدیقنه وپک اسکیدنبرو اورتاده دون ، جبرالطه دن سویشه کلنه بیله جکنه [۲] اینامش ایدی .

[۱] (دوم هنرک آناوه غادور) پورتوغال قرالی (برنجی هوته او) نک دردنجی اوغلی اولوب ، ۱۳۹۴ ده دوغمش ، ۱۴۱۵ ده (سبتنه) قله سی ضبطنده باباسیله بولمش ، اوراده ایکن بعض عرب سیاح و عاللرندن (کینه) قیبیلی ، افریقانک ایچرولرنده آلتون چیقار یرلر بولندینی دویمش و بو ذهننده صاپلانوب قالمش ایدی . پورتوغاله دونوشنده قرال سرائنک او کورولتیلی طنطنه لی سالونلرندن (آل غاروا) ولایتنده (ساغ رس) قیلرنده اوقیانوس آطلانتیقه باقار بر جفتلکه چکیلوب یانه جغرافیا و هیئت فنلری ایله بوکی دکیز و دکیز سیاحلغنه یارار علم و فن از بابی ذاتلری طوبیلامش ، برر صدخانه یابدرمش و اندلس اسلامنک بولدینی بیله یکی بوتون معلوماتی ایندیش ایدی .

[۲] (آصور) (مادیرا) ، (قاناریا) آدالرنی اندلس اسلام عالملی بیلدکلری کی (کینه) یالیرینه قدر اینلری ده واردی . بو آدالر (شریف

پرنس ہائری کنڈی بشدردی کی آدم لرنڈن بعضیلرینی پولولایہرق ایکنجی
 و صوگ اولہرق (مادیرا) آدالرنی بولدردی (۱۴۱۸ دە) . کیجیلری
 آفریقانک اوقیدیلرنده دکیک و دنیانک سنوری صایلان (نون) بروتی
 کجہرک (بویادور) برونہ قدر یالیرلی الہ کچردی (۱۴۳۳ دە) . آرقہسنی
 کسمیہرک پورتکیزلر ابلانقو برونہ ایریشدیلر (۱۴۴۰ دە) . پرنس
 ہائری اوجکھلری بوسفرلرک مصرفی جیندن وریبوردی ، صوگرہ
 ینہ اوک آیاق اولہرق اوافق اوافق قومانیہلر اورتاہہ چیقدی . ایلکین
 برکشینک اولان بومراق ، بوہوس کیت کیدہ بوتون پورتکیز ملتک
 اولدی . قپودانلرنڈن (نونو تریستم) پشیل بروتی دولاشدی
 (۱۴۶۰ دە) . (غوزالزو اللو) آصور آدالرنی بولدی (۱۴۶۸ دە) . پرنس
 ہائری اولہدن قپودانلرنک (سیہرالہ نون) یالیرینہ قدر جنوبہ
 ایلرولہ دکلرنی کوردی (۱۴۷۳ تشرین ٹایسنک ۱۳ نده) .

پورتکیز قپودانلرنک اون ہشجی عصرده کی بوسفر وکشفلرنک
 شہرتی جہانی طومش ایدی . اویسلردہ یازلش کتابلرمن حریف حرقہ
 روایت ایدیورلر . بوکا زمانک یاردیمی اولدیہدہ پرنسک طوتدینی
 یولده پک کوزل پک کسیرمہ ایدی . اوج باتی اسپانیا کجی دینچ، زورلی

ادریسی) نک کتابندہ کی خریطہ دە کورولبور . اوروپالیر ایچون ایہ (رأس النون) دن
 ایلروسی قارا کلک ، انسان کی دایانماز قابیلر صولی یرلردی . پک اسکی وقتلردہ
 (تھو دوقسوس) آدلو کیزیقوس [قپو طغانی] کی بریونانی قپودان بحر اچردن
 قاقوب امید بروتی دولاشہرق مصرہ و (ہانو) آدلو برقارطاجلی قپودانک دە
 جبرالطہ دن چیتہرق امید بروتی یولیلہ بحر احمرہ مصر صولرینہ کلدیکی سولیلہ
 نیوردی . اسکیلردن بعضلری بوکا ، آفریقانک یارم آدا اولدیغنہ ایناعٹلر بہدہ
 (ہیبارخوس) ہونی انکار ، آفریقا قطعہ سنک قطب جنوبی یہ قدر اوزاندینی
 ہند و آطلانتیق اوقیانوسلرنک آبری آبری دکیزلر اولدینی سولیش ، ہرکی
 ایناندرمش ایدی . (بطلمیوس) دە بوکا ایناعٹش ، شیمدی سولدیکنز
 ییلردہدہ بطلمیوسک کتابنہ اینانیلوردی . ایشتہ بودوغرونی اورتاہہ چیقاران
 پرنس ہائری در .

بردولت چویرمش اولان پورتوغال قراللی بویومک ایچون قارشو آفریقا یقه سنه آنلامق لازم کلیوردی . ایچرولری اوچ آتشیله توتن مغرب مسلملرینک اندن اولکاقوپارمق یک بهالی اوله جقدی . پرنس بونی کندی کوزیله ده کوردی و آکلادی . بونده موفق اولسه بيله قومشونک خدندن قورتوله مایه جقدی . نته کیم آمریکا مسئله سنده آزالرنده دعوا قوبیدی . پرنسی بو هوسه دوشورن کینه کورفرزی یالیرینک آلتونی ، آفریقا ایچرولرینک فیل دیشیسی ، دوه قوشی توپلری ، بیلیم دهانه لری ایدی . هر پرنس بویله قولایجه قازانجه دوشکوندر . ایشه بونلری اله کچیرمک ایچون ، چوق دوغرو اوله رق ، فن سلاخه صارلیدی . دنیاده هیچ برشیته بکزه مین فن طادینی آلور آلاماز حرصی باشقه دورلو آرتدی ، فکری بوسبوتون باشقه لاشدی و یاردیمه شو اوچ شی یئشدی .

برنجی : آفریقانک هندک مسلم و مجوسیلری آراسنه خریستیانلق یاییله جق ، یوز ییلدنبرو زرده اولدینی بیلکه مین و هر ییل آدی صانی بر بوجاقده دو یولان (زان پره تیر [۱]) بولنه جق بونک خلقی ، بو قراللق

[۱] قرون وسطاده [اون ایکنجی عصر دن اون دردنجمی عصرک باشلرینه قدر] ایکی یوزییل خریستیان عالمی ایناندرمش ، اوغراشدرمش بر ماصالک قهرمانیدر . او وقتلرده سوبلندیکه کوره آسیانک اورتاسنده ، اما زره سی اولدینی بیلنه مین کنیش زنکین بر اولکاکانک هم قرالی هم بطریق بر آدم ایمش . بوا یکی یوزییل ایچنده بیک دره دن سوکتیرلیدی ، هر ییل بر یاندن خبری کلدی ؛ آرانمادق صورملادق بر قالمادی . کوندن کونه ایشانلری آزالدی ، آرتق اوتانیر اولدیلر ؛ سوکنده حبشک خریستیان قرالی ایمش دیه ایشی قاپاتمه چالشیدیلر . بو آدمک آدی ایلک اوله رق (فرای سنکن) پتقیوسی (اوتو) نک بر روایتله دیولدی (۱۱۴۵ میلادی ده) . اوتونک کتانه کوره ، سوریه ده کی جله پتقیوسنک شهادتیه ، ژان پره تیر نسطوری مذهبنده بر خریستیان ایمش ، مادی و فارسیلرله جنکلر ایمش و صوکره قدسی آلق اوزره یورومش . اما یوله دجله صوبی طونوب یول و بر ملک ایسته ممش . تکرار پره تیر ژانک بیژانس ایبراطوری ماتوله بر مکتوب یازدینی سوزی چیقدی (۱۱۶۵ ده) . سوزده بو مکتوبده شویله سوبلنیورمش : ژانک یوز بیکرله پیاده بیکرله سواریسی وارمش هند و چین الی آلتنده ایمش تبعه سی

مقدس پاپانک جماعتہ قاتیلہ جق ایدی ، بونکله خلقک صوفیلری قازانلدی . سفرلر ایچون پاره ویرمیورلر سده دعا اولسون ایدیورلر ، پرنسک ایشنه وکیده جکگره آرقه اولیورلر ، هوس وغیرتلیخی آرتدیریسورلردی . هله پاپانک کیفنه ذوقنه اوج بوجاق یوقدی . اما کسکین کوزلی پورتکیزلر هر قورقولو رؤیایه قارشو ایشنی صاعلام قازیقه باغلا دی ، کشف اولنه جق بوتون اولکلارک پورتوغاله قالمسی ایچون پاپادن فرمان آلدی .

ایکنجی : هر ییل کیمجیلر میللره ایلرولیورلر ، اوله سویلندیکی کچی دکیز صولرینک صیجاقلنی آرتار بولمیورلر ، بوسوتون ضدی اوله رق کوزل کوزل آدالر یشیل قیبیلر کوروپورلردی . وندیك جنووه جمهور . لرینک ایش بیلیر تجار وقپودانلری مصر بصره یالیرلنده مغازه ، آرشیپل آدالرنده آزاق قیبیلرنده لیمانلر قلمه لر ایدنمشلر ؛ عراق ومصرده کی کاروانلری هند متاعنی روسیه ده (نوو غورود) پاناییرینه ویمک آفریقانک بهار وهر درلو محصولرینی اوروپا اسکله لرینه طاشیورلر وقونسترلی

هپ زنکین دینچ کثیر ایش ، النده کی طللسل برآینه سیله دنیا ده نه اولورسه کوررمش ؛ اولکاسنده آب حیات قوم دکیزی طاش ایرماقلری آقارمش ، قومی مجوه برچای وارمش طوبراغنده قارنجه لر آلتون چیقارمش ، چوید ورن بالقر ایشیق ویرر چاقل طاشلری وارمش ، پره تیرک البسه سی ده سالاماندر دریندن آتش سلاح ایشله مز ایش ، دهانه لر ! بوماساله بوتون اوروپا قرالری عالمی عقلولری ایشاندی ، پاپالر هر یانه مکتوبلر یاغدردی ، سانکه مقدس سوزلرمش کچی بو ایدرمه لک هر سوزندن قیلی قیرق یارارق معنا چیقارلغه چالشدی ، یالان اولدینی آکلاشلدقن سوکره بیله « شوندن ایدی ، بوندن ایلروکلدی ایدی ، دیدی قودسی بیله یاقین زمانلره قدر سوردی . هله جنکیزخانک اوزاقدن اوزاغه دوپولان خبرلری ، اسلام مملکتلرینی چیکه سی « هاه پره تیرزان کلیبور » بیله دیدرتدی . بوماصالک باشی نرہ سی اولدیننی صانیرسکز . موغولستانده نسطوری مذهبده کی (کرایت) دینلن بر آووج خلق ایدی . بونی (مارقولو) و (ابوالفرج) بیله صیقيله صیقيله یازیورلر . میلادک ۱۴۸۷ سنه سنده پورتکیزقرالی (قوبیل ها او) آدلوبرینی پره تیرزانی آرامنه کوندرمش بو آدم قره دن قالیکوته کلش بوراده بوله ماش ، ۱۴۹۰ ده حبشه کیششدی .

بایلسلری اورویا قرالری قدر زنکین اولیورلردی . بونلر بر از کوچ سرمایه ایستر ایشلردی . شیمدی ایسه دها قولای پول آچیلور . قارشو- لرینه چیقہ جق خلق دها یوموشاق ال ایچنه بویوندروق آلتنه قولایجه کیرر آدملردی . ایشته بوندن اوترو پاره لیلر ، بویومک ایستہ بن تجارلر پرنس هاترینک آچدینی قومانیہ لره سوه سوه سرمایه وریورلردی .

اوجنجی : یوقاروده دیدیکمز کبی ، بو عصرده دنیا جغرافیافته دوشمش ، خلقک هوسی هر کون آرتیوردی . جغرافیا فنک سنورنی ایلرولر کورن اورویا عالمی لیزبونه طوبلانیورلر ، پرنس و پورتنکیزلری آلتیشلابورلر ، بونی کورن حکومت آدملری صوفیلر پاره لیلر تجارلر حتی آتاق طاقی خلق بیله « البت بونلرک بریلدکری وارکه » دیورلردی . بوسورتله پرنسک ایٹی صاغلاملاشیوردی . ایشته سربو ایدی .

صوک کونلرنده پرنس هازی باشلادینی ایشک کیرو بر اقلمامسنی ، بر قاندها ایلرو سورولمنی وصیت ایتمش ایدی . وصیتی طوتلدی . بوراده بزکشف تاریخی یازمایه جفمز دن سوزی قیصه کهم . میلادک ۱۴۸۶ سنه سی یازنده ایکی کی ایله قانقن قبودان (بارتولومه او دیباز) اوکونه قدر پورتنکیز فداییلرینک ایریشدیکی صوک نقطه اولان ۲۵ درجه جنوب عرضنه قدر وارمش ایکن سرت بر فورطنه اوکنده سوروکلنهرک امید برونی دولاشمش و (آلفوآ) لیماننه دوشمش ایدی . بو آدم آفریقانک صوک جنوب نقطه سی دولاشوب آطلانتیق دن هند اوقیانوسنه کچدیکنی آکلایه ماش ایدی . بو لیمانده طاقه سی بورغوئلقدن شوندن بوندن شکایته باشلادیلر ، دیبازده لیزبونه دوندی .

دیپازک دوغمه سیله (واسقودا ناما) ادلی بر باشقه قبودان بوکشفی ایلرو سورمکی قرال دن رجا ایتدی . قرالده هپی یوز آلتمش طاقه لی درت کنی ویردی . داغامبیک کوجلکله امید برونه و طاقه سنک شکایتنه فلانته باقیابرق زنکیار قییلرنده (مه لند) یه قدر ایلروله دی . داغاما امید برونی آفریقانک

صوک نقطہ سی اولدینقی آکلامش، حتی آرتق بورادن دولاشیرکن (خیرلی امبد
 برونی) آدینی ویرہ رک بر استاوروز دیکمش ایدی . مه لینداده ایکن
 (احمد ابن ماجد) آدلو، او کونلرده « معلم [۱] »، دنیلن بر آجیق دکیز
 پیلوتنک قلاغوز لغیسه هند دکیزنی اولو اورته کچہ رک ملیار یالیرنده
 (قالبکوت [۲]) لیمانه دوشدی (۲۰ مایس ۱۴۹۸ ده) . « زامورین »
 یعنی حاکی او کچہ داغامان چکینورکن بر عرب تجاری پورتکیزلرک کیمار
 اولدینقی ونه ایچون کلدکلرینی آکلامش ؛ زامورین آچیقندن آچیفه
 دشمنلغه قالمش وداغاما لیماندن آنجق دوکوشه دوکوشه چیفه ییلوب
 لیزبونه وارمشدی (۱۴۹۹ ده) . بوندن صوکره پورتکیزقرالی اون اوچ
 کیلیک بر فیلو حاضر لایوب (بدور آل واره ز قابرال) قوماندہ سنده اوله رقی او یانه
 کوندردی، هند یالیرنده بندر لر قورمنی امر ایدی . (بارتہ لومه اودیاز) ده
 بونلرک آراسنده ایدی . قابرال آطلانتیقده بک آچیفه دوشہ رک
 (برازیلیا) فیلیرینی کورمش ، بر فورطنه ده یاری یاری به فیلوسنی غیب
 ایش ؛ حتی دیساز بو صرہده بوغلمش ایدی . اما قابرال ینہ یولنی
 بوزمایه رقی قالبکوت لیمانه واردی ویر فاقتوریر [تجار تخانه] آچدی .
 قابرال کیرو پورتوغاله دونوشنده تجار تخانه بکجیلکنده براقدینقی قرق
 کشی یی یریلیر اولدر دیلر . بونک او جنی چیقارمق ویکیدن تجار تخانه
 قورمق ایچون داغاما یکر می تکنه لی بر فیلو ایله کیده رک (موزامیق)

[۱] بومعلم او وقتلی عرض و طول یعنی (پونط) حساب ایده بیلیردی .
 براق کونلر احمد داغاتایه پول کوسترمک ایستہ شده « بر خوش زمانده »
 فکرنی چلمش « قبی یولنی براقه رقی آجیق دکزه اورمنی » سویله مشدی
 [ابوبکر دمشقی] .

[۲] (مالابار) ویا (ملیار) یالیرنده بک اسکی زمانلردنبرو ایشک
 تجارتلی ، شنگلی ، زنگین بر شهر او یانلرک قوتلی بر حکومتی ایدی . آل بو کرکه
 بورای ضبطه قالمیش و ایچرویه کیرمشده [۱۵۰۹ ده] قالبکوتیلر
 قومانداری اولدروب پورتکیزلری سورمشلر و ایرته سی بیل آل بو کرکه یکیدن
 هجوم و تام حربی قازانه جنی صرہده بوزولوب قاجمشدر .

و (صوفالا) مستعمره لری تملنی آندی وقالیکوته واردیننده شهری طوبه
 طوتدی . یلیلرک یکر می طقوز کینینی یاقدی ، زاموریندن برچوق تضمینات
 آلدی ؛ صلح و مساوله یاپدی . بهاده آغیر اشیا یوکلی اون اوچ کیمله
 لیزبونه دوندی . داغامانک بو سفرنده کی غدارلنی قبودانلقنده کی ساتی
 دوشورمشدر . بوندن سوکره مشهور (آل بوکرکه) [هندستان خدیوی]
 پاپه سیله زورلو رقیلو و ایچیه بر اوردو ایله کیده رک (غوآ) پی ضبط
 و کندینه مرکز ایدندی (۱۵۱۵ ده) . سوکره (سرندیب) (صوندا) آدالریله
 (مالاقا) یاریم آداسنی اله کچیردی . بوندن اوچکه (۱۵۰۲ ده) هرمنز [۱]
 آداسنی ده ضبط ایلش ، بونی دویمان ایران شاهی (طهماسب) و پرکو
 ایستمش ، آل بوکرکه ده دپورتوخال ضربخانه لرنده خراج پاره سی کسلمز ،
 یولنده سرت بر قارشولتی ویرمشدی .

رحمتی کال بکک دیدیکی کچی بو عصر کوزی پک و آچیق بیکیت
 و سرسریرک بیلیری ایدی . آل بوکرکه ده آمریقاده ایمراطورلقدر
 ضبط ایدن اسپانیول سرسریرلرینک اشی ، اما براز ایوجه و مردجسی
 ایدی . اللرنده اوق قلیچ و مزراقدن باشقه سلاحی اولمایان هندو
 و مالیزله قارشو آرکه بوز و بادالوشقه لره . کیشمش ، هیچ دوشونلئون ،
 بوزوالیلیری قولایچه سیندرمشدی . ینسه باشقه دورلو دوشونلئون ،
 بو آدم کندنی سودرمک ، کوسترمک ایچون درت کوزله پاره بکله ین

[۱] عجم دیکیزی دخی دنیلن بصره کورفزی آغزنده چوزه سی اون ایکی میل چکر
 برادا اولوب ، بو آدانک اون بر میل شرقتده و ایران قیینه میلادک اوچ عصر اولندن
 بری موجود غایت ایشک تجارتلی و بوتون ایرانک جنوب اسکله سی اولان بر شهر واردی .
 بو شهر اهابسی میلادک اون اوچنجی هجرتک بدنجی عصرنده موغوللر هریانی باصدقلرنده
 هرمنز آداسنه کچمشلردی . آل بوکرکه آدایی ضبط و برقله پاپه رق بوغازی و بوتون
 کورفزی غمه دی . هرمنز آطه سی هجرتک ۱۰۳۱ سنه سنه دکن پورتکیزلرنده قالمش
 و شاه عباس مشهور قطب کاشفلرندن (باقین) قومانداسنده کی برانکلیر فیلوسنک
 یاردیمله بوراسنی آله رق بیقمش و اهابسی شرقی یاننده و آناقیبیده کی (غومبرون) ه
 کچیره رک آدینی (بندر عباس) قویمشدر .

پورتوغال قرال خزینہ سنہ بر شی کتیرہ جک ؛ ایکی النی آجش
یورکری چاربان سرمایہ صاحبزینی طویورہ جق والبت کندی
جینی دہ طولدی رہ جق واونک ایچون اولہ پک مرحمتلی ناموسلی
داورانہ مایہ جقدی . اوروپالیرک روایتہ کورہ آل بوکرکہ ایلکین
ہرنہ یولہ ایسہ یرلیری بیلدرمش ، صوکرہ سرت صیتی نظاملرلہ
اطاعتہ چکش ؛ کیت کیدہ عدالتیلہ کندیخی خلقہ سودرمش وحتی
اورالردن آیریلہرق (۱۶ تشرین ثانی سنہ ۱۵۱۵ دە) اولدکن صکرہ
اولدیکنی بیلمین یرلیر بونک کیرو کوندرلسی ایچون پورتوغال حکومتہ
عرض حال ویرمشلرمش . اما بونده ایکی دورلو دوشونجہ وار : عجیبا
کرچکدن ابو آدمی ایدی ، یوقسہ « کلن کیدنی آزادیر » سوزنجہ
صوکرہ کی خدیولر دہا کوتو اولدیقندمی ایدی ؟ بو آکلاشلماز برشی
دکلر . میدانی بوقدر بوش بولدقیری حالہ پورتکیزلرک آسیادہ پک
اولہ دیکیش طوتدرہ ماملری باشلوجہ حکومتک قباحتی ایدی . برکرہ
اورالردہ تجارت ایدہ بیلکم ایچون مخصوص اذن و امتیاز آلملی ایدی .
صوکرہ دین دلیلکی ، پارہ حرصی ، ایشک و خدمتک بر آلائی سرسریلرلرلہ
ویرلسی ہب بر آرایہ طویلانمش کوتولکلر ایدی . آشایگی وثیقہ لردہ
کورولہ جکی اوزرہ زواللی ہند مجوسیلری بو پایہ لی حیدودلردن اوقدر
یامیشلرکہ « اکر عثمانلی دولتی بزی بونلرک اللرندن قورتاردرسہ ہمیز
مسلمان اولورز ، دیورلر . نہ ایسہ پک دہ حقتی بیہلم ، آل بوکرکہ
بوتون ہندستان ، مالیزیا ، بصرہ کورفزی ، آفریقانک غرب یالی
وقییلری باشدن باشہ صولری کسوب آلمش و آشوری درجہ بجزیکلی
بر آدم و کوزل برعسکرایدی . بوندن صوکرہ کی خدیولر حیدود خوبلی
بیاغی کیشلر ایدی . ایشتہ بوسرریلر یوزندن آشایغیدہ وثیقہ لری
قویہ جفمز وقمہ و اوصلردہ کی شرق لوندرلی چیقمشدرہ پورتکیزلرک ایشلری
بورادہ شویلہ جہ کسہلم ، بزم بجزاھر فیلونک نصل قورولدیغی سوبیلہم :

مصر پادشاهی (ملك اشرف قانصوغوری) یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینک قارشوسنه کچمکه ، دشنی اولنه دکر کرچکدن بویوک ؛ کنیش دوشونجه لی وایش اری بر ذات ایدی . بو ذاتی بویله بیلیر و سوز . باقکز نه دن ؟ اوتهدنبرو مصر بویوک اوردولره صاحب اولش فقط محمد علی پاشانک کونلرینه قدر بللی باشلی دوناماسی اولماشدر . خلقنک کیجیلکه یارار اولمادیغنی سویله مزسه کده بوزنکین ویرکولی طوبراغنک محمولی صتون آلمق ایچون هر یاندن تجارلر اسکلرینه قوشارلر و مملکتک هر ایسته دبکنی آیاغنه طاشیرلردی . اونک ایچون خلقنک دیکزه هوسی اویانماشدر . شیمدی قانصونه دوشوندی ؟ اسکندریه اوروپا و هند آراسنده تک بر تجارت قپوسی ایدی . بو قپونک قازانچی هر شیئی آیری اولان و ندیک کبی یابانچی ملتک ، ملتک جینه دوشیوردی . بو پاره بی نیچون مسلملر قازانماسون . سوکره بزم قورسانلر بو قپویی بکلرلر کلنی کیدنی اولارلردی . بو قدرله قالنلر ، حتی اسکندریه لیمانده ، دمیاط اوکلرنده تجار کیلرینی راحت بر اقااز . لردی . قانصو بوندن اوتروده پک صیقلیوردی . ایسته بو ذات کوزل کیچی اولان بو قورسانلری دها ناموسلی دها قازانجلی یوله چویرمک ، دوغرودن دوغرویه مصره سوریه یه بیله زیانی اولان بو یارامازلری کندینک بویوک دوشونجه لریچون قوللانق اوزره آره صره سرمایه ویرردی . سویشه بر ترسانه و دونانما قوروب بونلری چاغردی . قرمان ، تکه و منتشا یالیرینک آتشیلی دلی قانلیلری گروه گروه اسکندریه یه اوشوشمکه باشلادیلر . حتی بارباروس و بویوک قرداشی اوروج ایبلک کونلرنده سوریه و مصر یالیرلرنده تجارت ایستکلری کبی ، اوروج رئیس اسپرلکدن قورتلدقند نصکره ده قانصویه کلش و بر کئی المشد [۱].

قانصو بحر احمر قیلوسیه پورتکیزلری او سولردن و هند قیلرندن

سوروب چقارمنی واورا اسلامہ یاردم ایتکی، دھا ایروسی آراسق
 ہندہ صاحب اولقی دوشونیوردی. چونکہ خلیفہ نیک بولندینی (قاہرہ)
 نیک پادشاہی ایدی. مسئلہ دہ شویلہ چیقدی :

(کچرات) حاکی (مظفر شاہ ابن محمود خان) قانصو غوری بہ
 مکتوب کوندروب اوراری یاقوب یاندران پورتنکیزلرہ قارشو یاردم
 دیلہ دی. پورتنکیزلرک ایتدکری دہ کرچکدن چکلنز اولمشدی. حاجی
 کیلیرینی اوروب صویارلر، بحر احمر قبیلرینہ ال اوزاتورلر؛ کندولرینہ
 ویرکو ویرمین کیلرک کزمنہ اذن ویرمز لردی. قانصو یاردم یوللامفہ
 وین امیری (بنی طاهر) لک صوکنجیسی (عامر) دہ بوسفر ایچون ذخیرہ
 و آچہ ویرمکہ سوز ویردی. ہجرتک ۹۱۷ سنہ سی صوکلرندہ سویشدہ الہی
 کی حاضر لاندی، ایچرولرینہ الویرہ چک قدر لوندر قونلدی و (سلمان رئیس)
 دنیلن بری قبودان و دیار بکرلی (کورد حسین بک) آندہ بری دہ
 باشوغ اولہرق کوندردی. کورد حسین یولہ جدہ بہ اوغرادی، تجاری
 زنکیننی فقیرینی سویدی؛ شہرک شیمدیکی قلعہ سی یاپردی. کچراتہ
 واردیندہ (دیو) بندری اوکندہ پورتنکیزلرہ اوروشرق فیولرینی
 اورادن سوردی قاچیردی. مظفر شاہ حسین بکی پک آغیرلادی. اورالردہ
 براز دھا طوروب دولاشدقن و ایچہ ایشلر کورد کدن صوکرہ کیرو دوندی.
 حسین بک ینہ کلدیکنندہ امیر عامرک سوز ویردیکی پارہ پی
 ایستہ دی. عامرک آلدرماسی اوزرینہ قرہ بہ عسکر دوکوب
 عامری حربہ بوزدی قاچیردی، زبید قصبہ سی ضبط ایلدی و برچوق
 مال و مجوہر چاپوللادی. کولہ سی (پرسپای [دوغروسی پارس بک
 اولہ حق] پی اورادہ یرینہ براقہرق مصرہ دوندی.

پرسپای دخی افندیسی کی یاغما و ظلم ایلہ خلق بیقدرمش کوچندرمش
 اولمندن طولای عربلر برکون کندینسی برقیو باشندہ باصبرہرق اولدردیلر،
 یرینہ (اسکندر الجرکی) آدلو مصر لیلردن بری والی ایتدیلر.

۹۲۳ سنه سنده یاوز سلطان سلیم خان مصری فتح ایدوب هر یانده کوله منلری اطاعت آلتنه آلدیغنده کورد حین مکبه چکلش ایدی. ایجه خاطرلی صایلور قورقولور بری اولمندن شریف مشهور (ابوالبرکات) پادشاهک اراده سیله حبینی طوتدردی ومصره کیدرکن دکیزه آندردی. بعض کتابلرده « آندردی » دینیورسه ده بر آدمی اورتادن قالدرمق ایچون بو قدر زحمته لزوم نه بلکه کندینی آتهرق نفسنه قییدی. هر نه یوزدن ایسه ایندکلینک جزاسنی بولمش، او قدر بویوک خدمتلیله براز آدینی بوشنه لکلشدر.

مصر حکومتک عثمانلی دولته قاتلمیله یمن اولکاسی عثمانلی به کچکش اولیوردی. مصر والیسی (خیره بای) اسکندرالچرکی به منشور و خلعت ویره رک پادشاه آدینه سکه و خطبه او قوتدرمی شرطیله والی ایتدی. بو صره ده (رومی حین بک [۱]) آدلو بریسی ده جده به والی ایتمش ایدی. اسکندرالچرکی اوچ سنه قدر ده ایمن والیلکننده بولندقدن صکره خیره بای، والیلیکی بو حین بکه ویره رک اسکندرالچرکی بی عزل ایتک ایتدی. حین بک مخایه واردیغنده اسکندر ایچرو قویماق ایچون بوکا قارشو کلدی، آشوری درجه تمیز یورکلی یوموشاق صوفی اولان بو آدم اسلام قانی دو کلسون ایچون بوینی بو کدرک جده به دوندی (۹۲۶).

بزم بیکچریلردن و دیگر روایت کوره لوندلردن (کمال) آدنده بری مصره کلش و اورادن یمنه کیش و آز زمان ایچنده اوراده مال واوک قازانمش ایدی. بو آچیق کوز پادشاه اطاعت ایتدیکی پانه سیله اسکندرالچرکی

[۱] قانصوغوری نك كونلرندبرو یمنه و هندستانه برچوق تورک لوندلری یاناشمشلردی. « یا دولت باشه یا قوزغون لسه » دبه کیدن بوجانی اسیرکه منلرک برچونغی او یانلرده امیر، خان اولدیله. عربله، هندلیله بولنله (رومی) و مصر کوله منلرینی آنلردن آیره رق (چرکی) دیرلر. یازق که بوشرق لوندلرینک هبسی سرسری کروهندن ایدی. ایچلرنده بر بارباروس برطورغود بولنه ایدی هندک غربنده و بصره کورفزی یالیرنده بر (شرق اوجانی) چیتقه جقدی.

اوزرینہ یورویہ رک اولدردی ، همان پادشاہ آدینہ خطبہ اوقوتدی ویکہ
تختہ چیقان سلطان سلیمانہ بوایشی یازوب خلعت وفرمان آلدی . یرنی
قوتلدردی . بو آدمده اوچ سنه قدر یمنده والی بولندی ، چوق یرلری
شلندیردی .

۹۳۰ سنه سنده ینہ بزم لوندلردن (قرمانلی اسکندر) فرصت دوشورده رک
کمال بکی اولدردی وزیددی اله کچوروب والی اولدی . بوایش مصرده
دوبولدی ، سلمان رئیس جدہ یمه کلوب حسین بکه « سن نیچون مأموریتکک
باشنه کیتبورسک ، نه طور ییورسک ؟ پادشاہک اراده سی وار ، ایشکک
باشنه کیتسهک آ » دیرک آنی آلوب بوله چیقدی . (قران) دن کچرکن
بو آرایه یرلشمش اولان پورتکیزلری پوسکورتہ رک باب المندبدن دیشاری
اوغراتدی . سلمان اسکندری اطاعته چاغیردی . اسکندر یاناشادی ،
حسین بک فیلوا یله قاله رق سلمان ی طشره کوندردی . سلمان اسکندری
زبیدده صارارق صیقیشدیروب قاجیردی ، یمن حسین بکک الہ کچدی .

حسین بک سمرسی سلمانک ظلمه چاپوله قوبولہ رق ، اوتہ کنی بروکنی
حبس ایدرک و اولدیرہ رک خلقی صویمق ایستہ دیکنی کوریور ، بوایسہ
کندینک ناموسنه طوقونیوردی . برصرہ بکلدی بکه آرتق حسین بکک ایرکیچ
برکون کندینسی تپہ لبه جکنی سلمانده سزدی ، پلی یی برتی یی طوپلایوب
برکیجه صاووشدی ، مصرہ کتدی وهیچ کیسه یه ایشی بیلدرمدی . ناموسلی
حسین بکده بویله کندی کندینہ بیقلوب کیدن بو آدم ایچون ایشک
ایلرونه کیتدی وه اللهدن بولسون ، ایله ایشی کچشدردی . آدینی آغزینہ
آلمادی ، ایشده اورت باص اولدی . خیره بایک اولسی وخائن احمد
باشانک عاصی اولسی اوزرنه صدر اعظم ابراہیم پاشا مصرہ کلدیکنده
قورناز سلمان « اقدم یمن کبی قوص قوجه زنکین براولکا حسین بک کبی
بجیر کتیز بر آدم النده قالدی . اورالرک وهندک اسلامی پورتکیزلرالندن قان
آغلا یور . نی کوندرک اودین دشنلری اورالردن سورہ یم چقارہ یم » دہ

پاشایی آلداتمه چالشدی . پاشا سلمانی آکلایشلی ایشاری کورمشده آشوری کوزی آچیفه بکزر اولسندن پکده کووه نممش ، خیرالدین بك آدلو بری باش بوغ ایده رك و سلمانه قپودانلق و بره رك درت بیک عسکرله یمنه کوندردی . برکت ورسون حسین بكده بونلردن اوکجه اجلیله اولش وینلیلر مصطفی بك آدلو بری کندیلرینه والی قویمشلردی . یوقسه زواللی حسین بك رحمتلیسی بوسرسرینک التدن زیان کوره چکدی . سلمان مصطفی بکی طوتوب مائی ملکنی ضبط ، کوزلرینه قیزغین ایکنه چکدی . سلمان هر ایسته دیکنی یاپار ، آصدینی آصدق کسدیکی کسک اولدی . باش بوغ واصل سوز صاحبی اولان خیرالدین بك بو حاللری چکه مدیکندن برکون کندی لوندلری الیه سلمانی اولدرتوب آدنی اورتادن قالدردی (۹۳۴) .

سلمانک یکنی ویرینه قپودان اولان (بایرام اوغلی مصطفی) دایینک اوچنی آلمه فرصت کوزه دیبوردی . ایرتهسی ییل [۹۳۵] خیرالدین اوزرینه عسکر چکوب حرب ایله اولدردی . کندی کدینه والی اولدی ، پک بویوک آدم کلدی . مصطفی بنی طاهرک کیزلی خزینه لرینی بولش ، دها دوغروسی کیمسه ده باره براقابه رق پک زنکین اولمشدی . (خواجه سفر) آدنده برباشقه سرسری بی کندیسنه کتخدا ایتدی ، بایاغی پادشاهلق سورمهک باشلادی . طویمق بیلین حرصندن بیقمش اوصامش لوندلرینک برکون جاننه قیه جقلرینی آکلایان بوقورناز یمن قییلرینی پورتکیزلردن تمیزله مک بهانه سیله مخابه ایندی و برقیلو ایله قرانه کچهرک شیمدیکی قصرینی یاپدیردی و براز سوکره وارینی یوغنی ایکی کی به یوکلهده رك سفر خواجه ایله برلکده هنده صااووشوب کچرات پادشاهی (بهادرشاه) یانه کتندی . هدیه لرو بردی ، اطاعت کوستردی . بهادر شاه ممنون اولدی ، آدینی (رومی خان) و سفر خواجه نککنی (خداوندخان) قویه رق بری (دیبو) قارشوسنه واوته کنی (سورات) . حاکم قویدی .

باہرام اوغلی مصطفی کیتدکدنصکرہ (اسکندر موز) دیدکلری برتورودی پادشاہ آدینہ خطبہ او قوتدی، استانبولدن فرمان و خلعت کتیرتدی. بونکده (احمد ناخوده [مکیچی احمد]) آدلو بجرکلو برکتخداسی واردی. اسکندر موز سکرشہ حکم سوردکدنصوکرہ اولدی (۹۴۳). یرینه احمد ناخوده کچدی. ایشہ بمن برسر سری الندن اوتہ کی الہ کچر طورر. استانبول ایسہ بوقوجہ اولکائی اونوشمش بولنورکن ۹۴۴ سنہ سنده زیدی شیخلرندن (شرف الدین) آباقلانوب اماملتی اعلان و (امیر المؤمنین متوکل علی الله) عنوانلرینی طاقنورق اوغللری (شمس الدین) و مشهور (مطهر) قومانداسندہ یکریمی بیک کیشیک براردو ایله زبیده احمدہ قارشو کوندردی. احمد بوقوجہ اردوینی یدی بوز قدر لوندر ایله دارمه داغلق ایتدی. بوندن آکلاشیلورکہ اسکندر موز و صوکرہ احمد ناخوده سکر اون ییلاق کونلرنده ایچہ قوت ایدنمشلر. نہ ایسہ ایشہ بمن بو حالده ایکن بورتکیزلرک شرق صولرنده هر درلو فناقلرده بولندینغی آردی آراسی کلمیہ رک دویہ دویہ بیقش، دها دوغروسی آرتق بورالره باقق صرہ لری کلدیکنی کورمش اولان سلطان سلیمان سویشده برچوق کیلر یابدیره رق ۹۴۵ ده مصر بکلر بکیسی (خادم سلیمان پاشا [صوکرہ صدر اعظم اولشدر]) ینی سردار ایدوب آرزمان ایچنده یتش غراب، اوتوز بارچہ برچوق ارزاق و حبخانہ و عسکر یوکلہده رک اورالره یوللادی. سلیمان پاشا جدہ یہ اوغرادی، مکہ یہ چقیدی، طواف و زیارت ایتدی. ایچہ کیشیری صوبوب جانی یاقدی. اورادن قالقوب عدنه ایندی (۷ ربیع الاول سنہ ۹۴۵). عدن امیری بنی طامردن (عمر ابن داود) زوالیسی آشوری درجہ یوموشاق صوفی الی آچیق ناموسلی برکنججکیز ایدی. خلیفہ فیلسنک اسلامی قورومق ایچون غنایہ کلدیکنی ایشیتش، همان کیلرہ قوشه رق خوش کلدیکنز، الله غنایہ کزہ یاردجی اولسون، نہ ایسترکیز، اسر ایدکنز، چالیشلم، یاردیم ایدلم،

دیش ایدی . عامر دیشاری چیقمنه قالدیشدیغنده سلیمان پاشا طوندیروب بوتون مالی خزینهنی ایسته مش و زواللی بی صوچی اولقسزین کیسی دیرکنه آصدبرمش ایدی . عدنی هجوم ایله ضبط وباشدن باشه یاغما ایتدیره رک صانکی فتح ایتدی . صیقله دن او سنده استانبوله « پادشاهم ، دین و دولت دشمنی بو حرینی طوتوب اولکاسنی آلم . دیشاری چیقیشمک ایلك آدینده بو قولای ظفر انشالله ایلروسی ایچون ابو بر فالدره دیه یازمش ، بوکونه قدر هرکی ایناندرمشدر . سلیمان پاشانک بوغدارلنی خبری همان اورالره یایلدی ، طویمایان قالمادی . دینی آیری دشمندن باشقه برده دینی بر دشمنک کلدیکنی دوپان مسلمار آغلاشدیلر . کچرانه واردیغنده خلق کندینه بک صوغوق داوراندیلر ، بایاغی چکیندیلر ؛ کیسه یوزینه باقادی . دیبو سولرنده (مظفر آباد) دیدکلری بر یرده دمیر آتوق دییوی محاصره وکیلرندن چیقاردینی بو یوک طوپلره قلمهنی دوککه باشلادی . کچرات مسلمارندن هیچ یاردیم کورمدی . عسکرینک بر چونغی ده کوتو خویندن یزمش اوللرندن برر ایکیشر صاووشوب یوکک آبلقلره کچرات پادشاهنک خدمته کیردیلر . پورتکیزلرک غو آده بو یوک قوت طوپلایه رق اوزرینه کلکده اولدیغنی دویمار دویماز [۱] برکون ایچنده عسکرینی کیلره آلمش ، حتی دیشاری چیقاردینی آلتی بو یوک طوپی بیله سورات حاکمی اولوب یوقاروده اسمی کچن خداوندخان [سفر خواجه] . راقه رق صاووشدی . مخایه کلدیکنده یمن والیسی احمد ناخوده

[۱] بو آدمک ایلك کلدیکی کونلرده یه کچرات پادشاهی (ملک محمود) (اولوخان) آنده کی شقدر یعنی سردارینی بعض هدیه لرله خوش کلدکه کوندرمش . سلیمان پاشا هدیه لری آز کورمش و اولو خانک ققیرجه قیانتی بکنمش صوغوق یوز کورمش . هرکون معامله سی ترسلمش . آرتق بو آدمک وطنلرندن بیقلوب کینسی ایچون پورتکیز خدیوی آغزندن بر مکتوب اویدیره رق « اوچ یوز پاره کیله کلیورم کونکزه حاضر اولک » دیه قورقونج بر خبر چقاردیلر و مکتوبی بری ایله سلیمان پاشایه یولادیلر . پاشانک صاووشمی بوندن ایدی [ابوبکر دمشقی] .

زوالیسی چاغیردی ، قیلنه بیله دو قونما یه حفته سوز و بردی و بین ایتدی . بوکا آلدانان احمدی کلیر کلز طوتوب اولدردی ، بوتون مالی ضبط ایتدی . غزه بکی مصطفی بکه ایلک دفعه اوله رق پاشالقله یمن بکلی بکلکی منشورینی کتیرندی .

۹۴۸ نه سنده پورتکیزلر تکرار بحر احمره کیره رک سوبش ترساته و فیلوسی یاقنه چالشدیلر . یوله جده یه صارقینلیق ایتمشله سده شریف مکه ایوداوراندی ، ایچرو صوقادی ؛ اما ینه طور سینا یه قدر کلوب کوبی یاقدیبلر .

۹۵۰ نه سنده (مارقودانی) آذنده بری قومانده سنده ینه زورلی بر پورتکیز فیلوسی عدن اوکنه گلش ایدی . مارقودانی عدن بکی عبدالرحمن بک ایله اولان حربده بوزوله رق اسیر اولوب استانبوله کوندرلشدیر . بورایه یازدقلمزک چوغنی تاریخلمزده یا اکیک قالمش و یاداغنیق یازلمشده . بوندن آشاغیسی آز چوق بیلنور . اونک ایچون آنجیق صرهمی بوزولماسون دیه بک قیصه سویله جکیز . یالکیز شوراشی اونونمایلم . بوسولورده تنظیمات یالمنه ایچیه چالشدی . ایلکین (جده بکلکی) دزیلن ولایت و یانجناق ، صوکره (حبش بکلکی) اولدی . سوبش ، جده . مخا قیودانلقری ایله عدن بکلکی و بصره صولرنده مرکزی (عیون) قلمهمی اولق اوزره لحسا (نجد بکلکی) قورولمش ایدی . زیدی محاربه لری یوزندن [۱] عدن بک چابوق الدن چیقمش ایسه ده

[۱] سلیمان پاشا بو صولردن کچرکن حضرموت یالبری حاکمک و پرکوا ایله دولته تابع اولدینی شو و یقنه دن آ کلاشیلور . تاریخلمزده بونک ایچون رشلی کوروله مشدر :

یمن بکلر بکیسه حکم که

مکتوب کوندروب دریادن ینله هندوستان یولی اوزرنده بندر شهره (؟)
و حدرالمود (حضرموت) دیمکه معروف مملکته حکم ایدوب سلطان بدر
اسیله معروف اولان عرب شیخی سلیمان پاشا زماندن برو سنجاق تصرف
ایدوب صورتا اطاعت ایدوب رومدن و هندوستاندن تجار کیلری کلوب کتدو کلرنجه

حبش بکتر بکلکی ایچه سورمشدر. بصره کورفرزنده ایسه (بحرین) حاکمی باشلو باشنه قالمق اوزره دولته تابع اولمش (کویت) (قطر) امیرلی یینه امتیازلرینی طوتمشدر. اما لحا بکتر بکیسی طرفدن لازم کلن برلده مأمور و عسکر بولند بریلپوردی. نه فائده که ایسه پک فنا باشلائمش اولسندن دعا ایلك کونلرنده اورالر خلقی بزدن یوز چوریره دک پورتکیزلره دوز، حتی اونلره برلکده بزه قارشو سلاح چوریر اولدیله. سببی ایسه عسکرک چونغی وهان هپسی (کوکلو) دنیلن سرسری آلای بولندی، بک وقودانلرکده بونلرک یالکز پایه یلیسی اولدینی برچوق و شیفه لره آکلاشیلور.

هجرتک ۹۶۱ سنه سنده بصره نك حاله باقق وهر مزده کی پورتکیزلی چیقارمق اوزره مصر قبودانی، کوننک اک عالمی و (کتاب البحر) ی یازان مشهور (پیری رئیس) اوتوز بش پاره کمی ایله سويشدن چيقوب، مسقطه کيرمش اولان پورتکیزلی سورمش قبودانی اسیر ایتمش وبصره یه وارمشدی. بصره یه بویوک بردشمن فیلونک کلکده اولدیقتی دويدقده روايته کوره کندوسنه قورقوبامش

کمرک و باج الدوغی کسته لره نیجه ظلم ایتکله کیلر کلیوب مال میری کلی تدنی ایدوب وبر هندوستان خواجه لری کیسی حدنده قرايه اوروب مال ورزقلرین غارت ایدوب روم خواجه لرین برکمی یه طولدروب هندوستان یقاسنه کوندروب و برینک حراصل استانبولی خاتونن یاننده البقویوب الندن کوجله خلاص ایدوب و کفارله دیلیری و مشورتلری اولوب آدملری واروب کلیوب و تحت بندده اولان بودکلو ولایتدن خزانه عامر هه کیسه مال پنه و یاخود بزویروب ایتدایخی سلاحی اوجندن ووروب و محمود پاشا زماندن اوج ییللق باقی مال قالوب طلب اولندقده و برمیوب تمام مرتبه عصیان اوزره اولوب اگر مراد اولنورسه امان وجهله فتح اولنوردی دیو بلدزمش سن امدی حسن تدارکله حقندن کلنک امر ایدوب پیوردوم که واردوقده انوک کی عرض اتدوکلک اوزره عصیان و طغیان و اار ایسه وجه کوردوکلک اوزره اله کتوروب حقندن کلاسن اما حسن تدارک ایدوب باعث فتنه اولور وضعدن حذر ایله سن

ایدی . دوغروسی ایسته نیلورسه اورانک ولوند و کولولورینک رزالتنی کورمش ، هیچ برینه کووه نه مش ایدی . بیلنمزکه دهانه کبی دوشونجه اوزرینه اوچ بوروک کمی ایله کیرو مصره دونمش و فیلوبی یوز اوستی براقش ایدی . یولده عربستان قیلارنده کیلرینک ده ایکسی قره به دوشمش ، تک کیسی ایله مصره کلشیدی . بوضوچنی دشمنلری بو یوتمش ، پورتکیزلردن رشوت آلدی ، اورا عربنی صویدی افتراستی ایتمشله وزواللی آدجکزی مصره آصدرمشلردر . بویله عالم بویله کرچکدن بوروک آدمک شوحالته ، اوغرا دینی شوبلایه آچماق الدن کلز . ابو و کوتوده برشی سوبلته من . ینه همان الله رحمت ایلسون دیرز .

پیری رئیس براق دینی بصره فیلوسنی کتیرمک اوزره لحسا بکلر بکیسی مراد بک امر آلمش ایدی . مراد بک بصره ده ایکی بارچه ، بش قادرغه و برقالته براقوب اون بش تکنه ایله کلیرکن هرمنز اوکنده پورتکیزلره حرب و بر ایکی تکنه غیب ایده رک کیرو دوندی . مراد بک کیرو دوندیکنی حلبده دویان سلطان سلیمان مشهور سیدی علی رئیس بو خدمتله بصره به کوندردی . سیدی علی (۱ شعبان سنه ۹۶۱) کیلری تعمیر و کسپلرینی تماملایه رق دکیزه چیقدی (۱۰ رمضان سنه ۹۶۱) . (خورفکان) اوکنده برپورتکیز فیلوسنه راست کله رک حرب ایتمش و بوزمش ایدی . صوکره پورتکیزلره مسقط اوکلرنده ایکنجی دفعه چارپشمشدر [۳۶ رمضان سنه ۹۶۱] . سیدی علی یولنی بوزمایه رق کلیرکن قورقونج برطیفون فورطنه سی [فیل] نه طو توله رق فیلوسی داغنیق حالده و بیگ کوچلکله (دامان) یالیرینه دوشمش و اورادن سوراته قاچش و کیلرینک طوینی آلاتی اورا حاکمه براقه رق قره دن استابوله کلشدر [۱] .

[۱] وشفه سی شودر :

سابقا اسکندریه قبودانی اولوب هنده کیده جک دوغماه هایونه سردار تعیین اولنان خضر بکه حکم که بوندن اقدم دوغماه هایون ایله هند جا بنه کیدن سیدی علی روز کار مخالف اولفله کلکوره بندرینه دوشوب بعض طوبلری انده

بوساحتی حکایه ایدن « مرآت الممالک » کتابی اوقونہ جق برکتابد ر .
چکدیکی صیقینتی ، اوغرا دیننی فلا کتار « باشمه کلنلر سیدی علی نك بیلہ
باشنه گلدی ، ضرب مثلنی برچوق بیللر سوبلتمشدر .

بحرہ بیلر بوچکر دکدن یتشمش پیری وسیدی علی لرینی کتابلریلہ
برابر (آیرمی بوی عرفانی دماغ اهل ترسانہ - نہ یلسون شہ مکی
آیشمش زفت و قطرانہ) دینلرہ قارشو طوتہ بیلیرلر .

مالیزیاہ اسلاملک یایلسی اسکی و دورلو سبلرلہ در . بورالردہ برچوق
کوچک کوچک راجہلر حکم سورییوردی . اک کوچلیسی (صوماطرہ)
آطہ سندہ (آچین) ویا (آچہ) سلطانتنی اولوب صوماطرہ ایلہ (مالاقا)
یاریم آداسنک پادشاهی اولدقن باشقہ حکمی دیگر آداردہ کچیوردی .
پورتکیزلرک کللیلہ بو حکومتک ایثی بوزولدی . ۹۷۵ دە سلطان ویا
راچہ اولان (علامالدين) پورتکیزلردن صوک درجہ صیقیشمش اولسندن
(حسین) آدلو بریلہ سلطان سلیمانک یاردیننہ دوشه رک عسکر ، طوپ
و جبخانہ ایته دی . کر چکدن پورتکیزلیر مستلک و مستعمرہ فکر لرینی دینہ
و حیدودلغہ چورمشلردی . حاجی و تجار کملرینی چوریر صویار اولدیلر .
اوروپادہ کی قوتزدن قورقار اولان بو حکومتک رسماً دشمنلق ایده جکنہ
ایسانہ مازسہ قدہ هندصولرنده کی آدملری کندی حسابلرینہ ایچہ صارقیندیلق
ایدیورلردی . دوغرودن دوغرو بیه بزه ستاشمه لر بیلہ اورا اسلامنی صیقشد .
یریورلر ، آنلرده آردی آراسی کلسیه رک دولت قبولرینی آشیندیریورلردی .
بوراسی برخلیفه لک ، یاردیم واجب ، بوندن بشقہ هنوز المزه کیرمش اولان
عربستان و بصرہ صولرنده ده خلقه کندمزی کو سترمک لازم ایدی . بوقه یالکز
کندی حاجمز اولسه بزاونی آق دکیزده کسردک . نته کم . شویله بروثقه وار :

البقومش ایدی حالیا ذکر اولنان طوبلری آلتق اصرا ایدوب بیوردم که انوک کبی
احوال برطرف اولوب کلوب هند جانبته توجه اتدکده ذکر اولنان طوبلری
طلب ایدوب کیلرہ قویوب کوندره سک شویله که طوبلر عینی ایله اولزسه نہایت
بهاسین طلب ایلبوب میری ایچون ضبط ایله سین ۲۲ رجب سنہ ۹۷۵

نشان ہایون حکمی اولدرکہ

حالیاجی پادشاهی اولان جناب امارت ماب سلطان علاءالدین دامت معالیہ
 صدہ سعادتمہ مکتوب و آدم کوندروب اول جوانبده بعض اهل اسلام اوزربنه
 پورتقال کفرہ سی مستولی اولوب و کندوولایتہ دخی دخل و تجاوز اوزرہ اولوب
 اول جوانبده اولان اهل اسلامہ معاونت ایچون عنبہ علیام دن بر مقدار کیلر
 ویرلوب و عسکر رجا ایتمکین سلاطین عالی مقدارک استدعا و التماسلری حیز قبولده
 واقع اولتی عادت حسنه خواقین اورنک نشین اولغنین اول جوانبده اولان اهل
 اسلامک خصوصاً سرلرندہ مزید مرحمت خسروانم ظهورہ کلوب کفار خاکسارک
 دفع و رفعلری ایچون بندر سویشده اون بش پاره قادرغہ ایکی پاره بارچہ
 و سایر لوازمی و یرمک امرایدوب ذکر اولنان کیلر و عسکر ظفر رهبرہ بر سردار
 عالیقدر عظیم الاقدار لازم اولوب ایله اولہ بوندن اقدام محروسہ مصر اسکندہ
 ریه بندہ سنجاق ایله قبودان اولان افتخار الامراء الکرام قورد اوغلی خضر
 دام عزہ تک و فورفراست و کیاست و فرط شجاعت و شہامتہ اعناد ہایونم اولغنین
 ارسال اولنجق مراکب کواکب شمار و عساکر نصرت شعارہ موی الیہی سردار
 و قبودان نصبایدوب بونشان ہایون سعادت مقرونی و یردوم بیوردوم کہ فرمان
 جلیل القدرم اوزرہ تعیین اولنان کیلر و عساکر ایله مشارالیہ طرفلرینہ توجیہ
 ایلیوب عنایت حق جل و اعلا ایله انشاءالله واروب مشارالیہ ملاق اولنجہ اگر
 کیلری و اگر عساکری حسن تدارک ایله حفظ ایلیوب واروب موی الیہ وصول
 بولدوقده اگر کفار خاکسارک دفع و رفعلندہ و اگر تسخیری لازم اولان
 قلعه لروک استخلاصندہ مشارالیہ اجی پادشاهی وجہ و مناسب کوردوکی اوزرہ
 خدمت و بولداشلقدہ بولنوب مشارالیہک امرینہ مخالفت ایتمہ و بیله قوشلان اگر
 درکام معلام قوللرندن و محروسہ مصر قوللرندن و سایر عساکر خلقی وکی
 رئیسلری و سایر خلقی و بالجمله عساکر منصورہ تک و ضیع و رفعی و صغیر و کبیری
 مشارالیہی کندولرہ سردار بیلوب اصلا مخالفت و امرینہ معاندت ایتمکدن حذر
 ایلیہ لر هرکیم عناد و مخالفت ایدر ایہ مجال و یرمیوب حقندن کلنہ کہ سایر لرینہ
 عبرت واقع اولا فی ۱۷ ربیع الاول سنہ ۹۷۵

صفوت